

Η ΤΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΕΓΚΩΜΙΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τό Σάββατον, 14^η/27^η Αύγουστου 2022, Παραμονήν τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως, ἔλαβε χώραν μετὰ ἀπό ἀγρυπνίαν εἰς τὴν ὁποίαν προεξῆρξεν ὁ Τελετάρχης Ἀρχιμανδρίτης π. Βαρθολομαῖος ἡ τελετὴ τῶν Ἐγκωμίων τῆς Θεοτόκου, μοναδικὴ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, εἰς Γεθσημανὴν εἰς τὸν Ναὸν τῆς Κοιμήσεως, ἐν ᾧ τὸ θεομητορικὸν Μνῆμα.

Διὰ τὴν τελετὴν ταύτην μετέβη ἐκ τοῦ Πατριαρχείου ἡ Ἀγιοταφίτικὴ Ἀδελφότης ἐν συνοδείᾳ διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ Μαρτυρίου πεζῇ, καὶ μετὰ μικράν ἀνάπαυσιν εἰς τὸ ἡγουμενεῖον, ἤρξατο ἀπὸ τῆς Αὐλῆς τοῦ Ναοῦ ἡ ὑποδοχὴ μετὰ λαμπάδων καὶ θυμιάματος καὶ ψαλμωδίας «*Ὡς τῇ γεννήσῃ τὴν παρθενίαν ἐφύλαξας...*».

Ἡ τελετὴ τῶν Ἐγκωμίων ἐτελέσθη εἰς τὸ κέντρον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἔναντι τοῦ θεομητορικοῦ Μνήματος, προεξάρχοντος τῆς Α.Θ.Μ τοῦ Πατρός ἡμῶν καὶ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ.κ. Θεοφίλου, συνιερουργούντων Αὐτῷ Ἀγιοταφίτων Ἀρχιερέων καὶ Ἱερομονάχων παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Προξένου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα κ. Εὐαγγέλου Βλιώρα καὶ συμφώνως πρὸς τὸ Τυπικὸν αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ὀρίζει αὐτὴν εἰς τρεῖς στάσεις:

Α. «*Ὡς Ἀγνή ἐν τάφῳ κατετέθης, βαβαί...*»

Β. «*Ἄξιόν ἐστιν μεγαλύνειν σε τὴν Θεοτόκον...*»

Γ. «*Αἱ γενεαὶ πᾶσαι ὕμνον τῇ ταφῇ σου προσάγουσι, Παρθένε...*»

μετὰ θυμιάματος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ Τάφου καὶ περίξ τοῦ Ναοῦ ἐσωτερικῶς καὶ τῶν παρεκκλησίων αὐτοῦ.

Ἄμα τῇ συμπληρώσει τῆς Γ' στάσεως καὶ μετὰ τὰ Εὐλογητάρια ἐκήρυξε τὸν λόγον ὁ Γέρων Ἀρχιγραμματεὺς Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντίνης κ. Ἀρίσταρχος, ἔχοντα ὡς ἔπεται:

«*Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,*

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Ἐκλαμπρότατε κ. Γενικὲ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος,

Σεβαστοὶ Πατέρες,

Χριστεπώνυμο πλήρωμα,

Συνηγμένοι σήμερα, Παραμονή τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου γύρω ἀπὸ τὸ σεπτὸ μνημεῖόν της, ἀναμνησκόμεσθε ὅχι μόνον ὅσα συνδέονται μέ τὴν Κοίμησίν της ἀλλὰ καὶ ὅλα ὅσα ἀπαρχῆς συνδέονται μέ τὸ ἄχραντο πρόσωπό της.

Ἀναμνημονεύομε ὅλα ὅσα παρέλαβε ἀπὸ ἐκείνη καὶ ἀπὸ τοὺς ἁγίους ἀποστόλους ἡ Ἐκκλησία καὶ διδάσκει σέ ἐμᾶς διὰ τῶν ἁγίων Θεοφόρων Πατέρων της. Χαράσσομε ἐκ νέου στή μνήμη μας ὅτι ἡ Θεοτόκος ἦταν δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τοὺς ἄτεκνους

καί θεοσεβεῖς γονεῖς της Ἰωακείμ καί Ἄννα καί πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ὅλη. Ὅτι ἦτο καρπὸς τῆς φυσικῆς συζυγικῆς συναφείας των καί ὅτι ἡ σύλληψή της δέν ἦταν ἄσπιλος, δέν ἦταν δηλαδή ἀπηλλαγμένη τοῦ Προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καί τῶν συνεπειῶν του, πού εἶναι ὁ θάνατος. Ἡ θεοτόκος ἔφερε ὡς κληρονομία ἀπὸ τὸν Προπάτορα μόνο τὸ Προπατορικό ἁμάρτημα καί δέν εἶχε καμμία προσωπική ἁμαρτία οὔτε καί διάθεση καί κλίση γι' αὐτή. Γιά τὴν ὑπερβάλλουσα καί ὑπερέχουσα αὐτῇ τοῦ βίου καθαρότητα, ἀγνότητα καί ἀγιότητα ὁ θεὸς τὴν ἐπέλεξε, τὴν προόρισε νά γίνει δοχεῖο τῆς χάριτός Του. Εὐδοκία καί προνοία τοῦ θεοῦ τριετίζουσα οὔσα ἐφυλάχθη στὰ Ἅγια τῶν Ἀγίων τοῦ Ναοῦ τοῦ Σολομῶντος καί παρεδόθη ἔπειτα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς στοῦ σώφρονα καί δίκαιου Ἰωσήφ γιὰ φύλαξη τῆς παρθενίας της.

«Ὅταν ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου», ὁ θεὸς τὴν κάλεσε νά γίνει συνεργὸς Του στοῦ ἔργο τῆς ἀναπλάσεως, ἀναγεννήσεως, ἀνακαινίσεως καί σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου. Τὴν προσεφώνησε διὰ στόματος τοῦ Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ στή Ναζαρέτ μέ τὴν προσφώνηση πού οὐδεὶς θνητὸς ἤκουσε ποτέ, «χαῖρε κεχαριτωμένη» καί τῆς εἶπε ὅτι «συλλήψῃ ἐν γαστρί καί τέξῃ Υἱόν», ὅτι δηλαδή θά γίνει μητέρα τοῦ συνανάρχου μονογενοῦς Υἱοῦ καί Λόγου Του. Στό ἐρώτημά της «πῶς ἔσται τοῦτο, ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω», ἔλαβε τὴν ἀπάντηση ὅτι: «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπιλεύσεται ἐπὶ σέ καί δύναμις Ὑψίστου ἐπισκιάσει σε». Ὅταν μέ ἐμπιστοσύνη, ἐλεύθερη καί ἀδιάκριτη ὑπακοή ἐκείνη ἀπήντησε «ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμά Σου», τότε ἐδάνεισε τῇ σάρκα της στοῦ θεοῦ, «σύν τῇ ἀσωμάτῳ φωνῇ» ὁ ἀσώματος ἐσωματώθη, ὁ ἄσαρκος ἐσαρκώθη, τὸ δεῦτερο πρόσωπο τῆς Ἀγίας Τριάδος, Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐνηνθρώπησε, θεὸς ὢν ἔγινε καί ἄνθρωπος, θεάνθρωπος, «ἐν μιᾷ τῇ ὑποστάσει καί δύο ταῖς φύσεσι, θελήσει καί ἐνεργείαις».

Πῶς συνέβη τοῦτο; «Οὐ φέρει τὸ μυστήριον ἔρευναν». Πάντως τῇ θείᾳ δυνάμει καί ἐνεργείᾳ. «Ὡς οἶδεν, ὡς ἠθέλησε καί ὡς ἠϋδόκησεν». Συνέβη, ὅπως εἶπεν ὁ Ἀρχάγγελος στήν Παρθένο, «Πνεῦμα Ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ... καί τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται Υἱὸς θεοῦ». Ὅπως βεβαιώνει ὁ Εὐαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης. «Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο». Ὅπως ἐξ ἀποκαλύψεως μᾶς παραδίδει ὁ Ἀπόστολος τῶν ἐθνῶν, ὅτι «ὁ θεὸς ἐξαπέστειλε τὸν Υἱόν Αὐτοῦ γενόμενον ἐκ γυναικός, ἐξ ἧς τὸ κατὰ σάρκα ὁ Χριστὸς». Ὅπως ψάλλει ἡ Ἐκκλησία σέ ὅλους τοὺς ἀριστουργηματικούς ὕμνους τῶν θεοφόρων ποιητῶν ἁγίων Πατέρων της καί κυρίως στοῦ δοξαστήριό γιὰ τὴν Παρθένο ὕμνο τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, «ἐπὶ σοὶ χαίρει κεχαριτωμένη πᾶσα ἡ κτίσις, ἀγγέλων τὸ σύστημα καί ἀνθρώπων τὸ γένος... τὴν γὰρ σὴν μήτραν θρόνον ἐποίησε καί τὴν σὴν γαστέρα πλατυτέραν οὐρανῶν ἀπειργάσατο, ἐξ ἧς θεὸς ἐσαρκώθη καί παιδίον γέγονεν ὁ πρό αἰώνων ὑπάρχων θεὸς ἡμῶν».

Στὴ βαστάσασα καί κυοφορήσασα τὸ ὑπερφυές μυστήριό τοῦτο, παρθενία καί μητρότητα δέν ἀντιτίθενται ἀλλήλαις, ἀλλὰ συναντῶνται καί συζεύγνυνται. Καθὼς ψάλλει ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ μελωδός, στοῦ πρόσωπο τῆς ἀχράντου Παρθένου «νενίκηνται τῆς φύσεως οἱ ὅροι, νικῶνται οἱ ὅροι τῆς φύσεως, παρθενεύει γὰρ τόκος», γίνεται γέννησις ἐκ Παρθένου». Παρομοίως οἱ ὅροι τῆς φύσεως νικῶνται καί κατὰ τὴν ἔξοδό της ἐκ τοῦ κόσμου τούτου, γιατί «τῇ ζωῇ προμνηστεύεται θάνατος», ὁ θάνατος μνηστεύεται, ἀρραβωνίζεται τῇ ζωῇ, γίνεται «διαβατήριον» γιὰ τὴν αἰώνια ζωή. «Ἡ μετὰ τόκον Παρθένος, εἶναι καί μετὰ θάνατον ζῶσα». «Διὰ τοῦ θανάτου πρὸς τὴν ζωὴν μεταβέβηκεν, ἡ τὴν ζωὴν τεκοῦσα τὴν ἐνυπόστατον». Μετὰ τὸν ἐνταφιασμό της «Γεθημανῇ τῷ χωρίῳ» ἀπὸ τοὺς «θεαρχίῳ νεύματι συναθροισθέντας ἀποστόλους ἐπὶ τῇ ἀθανάτῳ αὐτῆς Κοιμήσει», ὁ Υἱὸς της, ὅπως ψάλλει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, «ἀπονέμων αὐτῇ τὰ ὑπὲρ φύσιν,

ὅπως ἐν τῷ τίκτειν ἐφύλαξεν αὐτήν Παρθένον, οὕτως καί ἐν τῷ τάφῳ τό σῶμα διετήρησεν ἀδιάφθορον καί συνεδόξασε θεία μεταστάσει».

Τήν ἀλήθεια αὕτη ἐκφράζει καί τό Κοντάκιο τῆς ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως, «Τήν ἐν πρεσβείαις ἀκοίμητον θεοτόκον καί προστασίαις ἀμετάθετον ἐλπίδα τάφος καί νέκρωσις οὐκ ἐκράτησε, ὡς γάρ ζωῆς μητέρα πρός τήν ζωήν μετέστησεν ὁ μήτραν οἰκήσας ἀειπάρθενον». Ὁ τάφος ἐφιλοξένησε ἀλλά δέν ἐκράτησε τό θεοδόχο σκήνωμα τῆς θεοτόκου. Ἀγιάστηκε ὅμως ἀπό αὐτό καί ἀγιάζεται ἀπό τήν καθ' ἡμέραν θεία Λειτουργία, ἡ ὁποία προσφέρεται ἐπ' αὐτοῦ. Στόν τάφο τοῦτο, τόν ὁποῖο ὡς τιμαλφές προσκυνηματικό κειμήλιο διαφυλάσσει διά μέσου τῶν αἰώνων τό Πατριαρχεῖο Ἱεροσολύμων καί ἡ Ἀγιοταφίτικὴ Ἀδελφότης, μᾶς προτρέπει νά σπεύσωμε ὁ κατ' ἐξοχὴν ὑμνητὴς Πατὴρ τῆς Ὑπεραγίας θεοτόκου Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, «Δεῦτε οἱ πιστοὶ τῷ τάφῳ προσέλθωμεν τῆς θεομήτορος καί περιπτυξώμεθα καρδίας χεῖλη ὅμματα μέτωπα, εἰλικρινῶς προσάπτοντες καί ἀρυσώμεθα ἱαμάτων ἄφθονα χαρίσματα».

Παρόμοια καί ἐμεῖς στήν αὐριανή «εὐσημον κλητὴν ἡμέραν τῆς μεταστάσεως», ὅπως τήν ὀνομάζει ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, καί στή σημερινή κατανυκτικὴ ἐξόδιον τελετὴ αὕτη, τῆς ὁποίας προΐσταται ὁ Προκαθήμενος τῆς Σιωνίτιδος Ἐκκλησίας Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Θεόφιλος, ἅς γονατίσωμε εὐλαβικά πρό τοῦ κενοῦ θεομητορικοῦ μνημείου καί ἅς προσευχηθοῦμε στή μεταστάσα στοὺς οὐρανοὺς πρό τῆς κοινῆς Ἀναστάσεως καί καθημένη ἐκ δεξιῶν τοῦ Σωτῆρος καί ἔχουσα παρρησίαν πρός Αὐτόν νά πρεσβεύει ὑπὲρ ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας, ὑπὲρ καθάρσεως τῶν ψυχῶν μας ἀπό τῶν προσωπικῶν παθῶν μας, ὑπὲρ ἰάσεως τῶν ἀθενειῶν μας, ὑπὲρ θεραπείας τῶν πληγῶν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας καί τῶν πληγῶν τῶν ὀρθοδόξων κρατῶν, ὑπὲρ ἀγαθῆς καταστάσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου, ὑπὲρ εἰρηνεύσεως τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὑπὲρ παύσεως τῶν ἀδίκως ἀνά τόν κόσμο διεξαγομένων ἀπηνῶν καταστροφικῶν θανατηφόρων πολέμων, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων θυμάτων αὐτῶν, ὑπὲρ προστασίας καί ἀνακουφίσεως τῶν ἐν ζωῇ θυμάτων αὐτῶν, πληγωμένων, ἀστέγων, ἐκτοπισμένων καί προσφύγων καί ὑπὲρ μετατροπῆς τῆς γῆς καί πάλιν σέ παράδεισο, στόν ὁποῖο θά εἶναι ἐμφανεῖς οἱ καρποὶ τῆς προσευχῆς, «ἐλθέτω ἡ βασιλεία Σου, γεννηθῆτω τό θέλημά Σου».

Ἦκολούθησαν οἱ Αἵνοι, ἡ Δοξολογία καί ἡ περιφορὰ τοῦ Ἐπιταφίου ἄνω ἐς τήν εἴσοδον τοῦ Ναοῦ, ἡ δέησις καί ἡ τοποθέτησις αὐτοῦ πρό τοῦ θεομητορικοῦ Μνήματος, πρό τῆς εἰκόνης τῆς Πλατυτέρας Ἱεροσολυμιτίσεως, ἄχρι τῆς Ἀποδόσεως ἑορτῆς τῆς Κοιμήσεως, τήν 23^{ην} Αὐγούστου.

Μετά τήν τελετὴν ὁ ἡγούμενος Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἐλενουπόλεως κ. Ἰωακείμ παρέθεσε νηστήσιμον κέρασμα ἀναψυχῆς ἐκ σταφυλῶν καί ἄλλων ὀπωρῶν εἰς τό ἡγουμενεῖον.

Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας